

İNGİLİS DİLİNDƏ QEYRİ-NORMATİV LEKSİKANIN SEMANTİK SAHƏLƏRİ

Giriş. Dil insanların ünsiyyətinin qurulmasına, fikir və niyyətlərimizi digərlərinə bildirməyə, həmçinin mədəni səviyyəmizi göstərməyə kömək edən əhatəli və bütöv bir mexanizmdir. Aydın ki, dilin leksik qatı da mürəkkəbliyi və mücərrədliyi özündə ehtiva etməklə fərqli qatlardan ibarətdir. Dilin fonetik qatı sait və samit səsləri, eləcə də hecaları əhatə edir ki, bunlar nitqimizin başlıca quruluş ünsürləri sayılır. Dilin morfoloji qatı söz köklərini, ön və son şəkilçiləri əhatə edir. Dilin digər qatı olan sintaktik qatda söz birləşmələri və cümlələr araşdırılır. Dilin başlıca təbəqəsi onun lüğət fondudur ki, onun köməyi ilə bəlli mənalara və anlayışlara diqqətə çatdırılır.

İngilis dili, dünyanın coğrafiyasına ən geniş yayılmış və daim inkişaf edən bir dil olaraq, həm dil strukturu, həm də leksikası baxımından fasiləsiz dəyişir və yenilənir. Bu inkişafın nəticəsi olaraq, insanlar ünsiyyət qurarkən dildə istifadə etdikləri leksik vahidləri yeni mənalara zənginləşdirir, ifadə üsullarını dəyişdirir, onları fərqli formalara salır və ya tamamilə yeni sözlər yaradırlar.

Təbii ki, cəmiyyətin müəyyən təbəqəsi qeyri-normativ leksikadan aktiv şəkildə istifadə edir. Dilin özü də cəmiyyətin, sosial və mədəni dəyişikliklərinə paralel olaraq formalaşır. Bu nöqtəyi-nəzərdən, leksikada baş verən dəyişikliklər dilin canlı və çevik olduğunu göstərir.

Qeyri-normativ leksika, dilin ümumi normativ qaydalarına uyğun olmayan, lakin müəyyən sosial qruplar tərəfindən istifadə olunan sözlər, ifadələr və dil formalarını əhatə edir. Belə sözlər bəzən təhqiramiz, vulqar və ya qeyri-rəsmi ola bilər, amma çox zaman bu ifadələr müəyyən qrupların öz aralarında ünsiyyət qurma tərzini və dünyagörüşünü əks etdirir. Həmçinin, bu qeyri-normativ dil formaları, müxtəlif sosial, mədəni və psixoloji kontekstlərdə xüsusi bir mənaya sahib ola bilər və zamanla dilin inkişafında əhəmiyyətli rol oynaya bilər. Belə dil formalarının anlaşılması, cəmiyyətdə dilin necə sosial bir vasitə kimi istifadə olunduğunu anlamağa imkan verir. Bu mövzu qeyri-normativ leksikanın, həm də müəyyən sosial qrupların kimliklərini ifadə etmələri, özlərinə məxsus dil formalarını inkişaf etdirmələri baxımından aktualdır. Belə ki, qeyri-normativ leksikanın istifadəsi bədii əsərin hərtərəfli təhlilində, oxucuya daha dərinlən anlamağa və əsərin sosial və mədəni kontekstini təhlil etməyə kömək edir.

Əsas hissə. Qeyri-normativ leksikanın istifadə sahələri və onun semantik xüsusiyyətləri, dilin yalnız kommunikasiya məqsədi daşıyan bir alət olmadığını, eyni zamanda cəmiyyətdəki güc münasibətlərini, sosial iyerarxiyanı və mədəni təsirlərini əks etdirdiyini göstərir. Məsələn, vulqar və təhqir xarakterli sözlər bəzən konkret bir qrupun sosial mövqeyini vurğulamaq və ya tərifi etmək məqsədi ilə istifadə edilir. Həmçinin, qeyri-normativ leksikanın inkişafı, dilin global mühitdə daha da rəngarəngləşməsi və sosial şəbəkələrdə, populyar mədəniyyətdə daha çox yayılması ilə də əlaqəlidir.

Qeyri-normativ leksikanın semantik sahələri aşağıdakıları əhatə edir:

1. *Vulqar və təhqiredici dil:* Bu sahə cinsi, irqçi və ya digər sosial təbəqələrə aid təhqiramiz ifadələrdən ibarətdir. Məsələn, təhqiredici sözlər və ya bədxah təbiri sözlər.

2. *Qeyri-rəsmi dil:* Gündəlik, qeyri-rəsmi ünsiyyətdə istifadə olunan, amma mətbuatda və ya rəsmi mətnlərdə yer almayan sözlər. Burada slenq və kütləvi ünsiyyət vasitələrində tez-tez istifadə olunan ifadələrə rast gəlmək olar.

3. *Tabu sözlər:* Toplum tərəfindən qəbul edilməyən, lakin müəyyən sosial qruplar arasında istifadə olunan söhbət və ifadələr. Məsələn, bəzi mədəniyyətlər üçün söyüş tipli sözlərin işlədilməsi tabu hesab olunur, bu isə ictimai status və savadsızlığın əlaməti kimi izah olunur. Hətta bəzi canlılar da (bitkiləri də aid etmək olar) tabular sayılır və bu baxımdan onların istifadəsinə limit qoyulması mümkün hal hesab olunur.

4. *Slenq:* Gənclər və ya müəyyən sosial qruplar tərəfindən istifadə olunan, rəsmi dilə uyğun olmayan, lakin müəyyən qruplarda populyar olan sözlər və ifadələr. Bu sahə də sosial kontekstə görə müxtəlif dəyişikliklərə məruz qalır [2, s.202].

Qeyri-normativ leksikanın semantik sahələri dilin təbii inkişafı və sosial dəyişikliklərlə sıx bağlıdır, buna görə də həmin sahələr zamanla dəyişə və inkişaf edə bilər. Vulqarizmlərlə zəngin olan C.D. Selincerin "The Catcher in the Rye" əsəri buna bariz nümunə ola bilər. Bu, gənclərin dünyasını, daxili konfliktlərini və cəmiyyətlə qarşıdurmalarını təsvir edən məşhur bir romandır. Əsərin baş qəhrəmanı Holden Kolfild, gənc yaşlarda olmasına baxmayaraq, həyat və cəmiyyət haqqında dərin düşüncələrə sahibdir. O, tez-tez öz hisslərini və dünyagörüşünü sərt və bəzən vulqar ifadələrlə ifadə edir. Bu dil, onun içindəki qəzəbi, məyusluğu və başqalarına qarşı narazılığını əks etdirir. C.D. Selincer, Holdenin dili vasitəsilə onun narahat daxili dünyasını və cəmiyyətlə münasibətini nümayiş etdirir.

Vulqar sözlər və ifadələr, əsərin yazıldığı dövrün və əsas xarakterin xüsusiyyətlərini əks etdirən mühüm bir dil elementidir. Bu sözlər, sadəcə başqalarına qarşı təhqir etmək və ya sadə bir üslub seçmək məqsədi daşımır. Əksinə, onlar Holdenin dünyasını və həyatı ilə bağlı hisslərini çox effektiv şəkildə çatdırmaq üçün istifadə olunur. Onun dilindəki vulqarizmlər, daha dərinlən təhlil edildikdə, onun daxili konfliktlərini, cəmiyyətə qarşı tutduğu mövqeyi və özünü necə hiss etdiyini daha yaxşı anlamağa imkan verir. Nümunələrə diqqət yetirək:

It cost him damn near four thousand bucks. He's got a lot of dough, now. Düz dörd min sayıb onuncun. İndi əclafın pulu yaman çoxdur [1, s.3].

Damn near - Bu ifadə çox qeyri-rəsmi və emosional bir vurğu daşıyır. Burada *damn near* demək, bir şeyin çox yaxın bir qiymətə, hətta bir qədər artıq olduğunu bildirir. Yəni, bu, *dörd minə yaxın* deməkdir, amma burada həddindən artıq yaxınlıq və təsirlilik var. *Damn near* şiddətini artırmaq, vurğulamaq üçün istifadə olunur.

Bucks burada *dollar* mənasında qeyri-rəsmi bir şəkildə istifadə edilib. Bu, ABŞ-da pul vahidini qeyri-rəsmi adla ifadə etməkdir.

Burada "*damn near*" hissəsi çox dəqiq tərcümə edilməyib. "Düz" sözü əslində daha dəqiq bir şəkildə "tam olaraq" və ya "təxminən" olaraq verilə bilərdi. Həmçinin, "onunçün" burada çox qeyri-dəqiq və başa düşülməzdir.

"He's got a lot of dough, now."

Dough - Bu, *pul* mənasında qeyri-rəsmi və daha çox sokratik dilə aid bir sözdür. *Dough* pulun qeyri-rəsmi adıdır.

Burada *dough* sözü *pul* olaraq tərcümə edilib, lakin *aclaf* sözü burada orijinalda olmayan bir vurğu əlavə edir. Orijinal mətnə *aclaf* kimi mənfi bir mülahizə yoxdur. Bu, tərcümədəki əlavə bir vulqarizmdir və orijinalın dilindəki sadə vurğudan bir az kənara çıxır.

Qeyd edək ki, qeyri-normativ leksikanın sosial təsirlərini araşdırmaq aktual məzmunu ilə fərqlənir. Bir qayda olaraq, qeyri-normativ leksika dayaz dünyagörüşlü, intellectual səviyyəsi, dərin düşüncəsi olmayan, həmçinin nitq mədəniyyətindən kənar şəxslər tərəfindən işlədilir, çünki onların leksikonunda qeyri-normativ leksik vahidlər üstünlük təşkil edir.

İngilis dilində qeyri-normativ leksika içərisində ən geniş yayılan və ən çox istifadə edilən formalarından biri slenqdir. Slenq, əsasən gündəlik ünsiyyətin qeyri-rəsmi sahələrində istifadə olunan, dilin ümumi qaydalarına zidd olan sözlər və ifadələrdən ibarətdir. Bu cür dil ifadələri, müəyyən sosial qruplar və ya yaş qrupları tərəfindən, adətən yalnız həmin qrupa aid olan insanlar arasında başa düşülən, lakin daha geniş cəmiyyət tərəfindən çox vaxt anlaşılmayan sözlərdir.

Slenqin əsas xüsusiyyətlərindən biri, onun cəmiyyətin müxtəlif sosial təbəqələrində və ya müəyyən qruplarında birgə anlayış və mənalar yaradan bir vasitə kimi işlənməsidir. Bu da, slenqin yalnız dilin normativ sistemindən kənarda olması ilə kifayətlənməyib, həm də sosial və mədəni həyatın müxtəlif qatlarını əks etdirməsidir.

Slenqlərin tədqiqi dilçilikdə uzun müddət arxa planda qalmışdır, çünki onların istifadə dairəsi çox dar olmuş və təməl dil qaydalarına uyğunluqları olmadığı üçün onları əsas dil formaları kimi öyrənmək lazımsız sayılmışdır. Nəticədə, slenqlərin dilin digər sahələrinə nisbətən daha az diqqətə layiq görülməsi bu sahənin elmi araşdırılmasında müəyyən boşluqların yaranmasına səbəb olmuşdur.

Lakin, XVIII əsrdən başlayaraq, dilçilərin diqqəti slenqlərə yönəlmiş və bu sahə dilçilik sahəsində mühüm bir tədqiqat mövzusu olaraq ortaya çıxmışdır. Bu dövrdən etibarən slenqlər yalnız adi bir dil xüsusiyyəti kimi deyil, həm də sosial və mədəni hadisələr, cəmiyyətin strukturu, insanların həyat tərzı və dünyagörüşü ilə sıx bağlı bir fenomen kimi öyrənilməyə başlanmışdır. Slenqlər cəmiyyətin müxtəlif təbəqələrinin arasında əlaqə vasitəsi, eyni zamanda özünü ifadə etmə forması kimi ortaya çıxır. Bu səbəbdən, slenqlərin öyrənilməsi dilçiliyin yalnız dilin strukturu ilə bağlı deyil, həm də sosial və mədəni aspektlərini dərinləşdirən bir sahə olduğunu göstərir.

Azərbaycan dilçiliyində isə slenqlərin tədqiqi son dövrlərə qədər müəyyən dərəcədə kənarda qalmışdır. Bir çox hallarda, slenqlər cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri arasında istifadə olunan bir dil forması olduğu üçün bu dil vahidləri özəlliklə mədəni və sosial xüsusiyyətlərə görə daha az öyrənilmişdir. Bu da, öz növbəsində, Azərbaycanda slenqlərin sistemli və əhatəli şəkildə tədqiq edilməməsinə səbəb olmuşdur [1, s.317].

Sosio-lingvistik və sosio-psixoloji amillər bu məsələyə daha çox təsir edir, çünki slenqlər müəyyən sosial qruplar, məsələn, gənclər, işçilər, sənətçilər və ya xüsusi peşə sahibləri tərəfindən istifadə olunur. Bu qruplar arasında slenq yalnız bir ünsiyyət vasitəsi olaraq qalmır, həm də bir cəmiyyətin özünəməxsus mədəniyyətini, həyat tərzini və əhval-ruhiyyəsini əks etdirir. Buna görə də, bu tip leksikanın öyrənilməsi sosial struktur və mədəniyyətin dərin təhlilini tələb edir.

Slenq daha geniş bir anlayışdır və qeyri-rəsmi ünsiyyətdə, adətən müəyyən yaş qrupları və ya sosial təbəqələr arasında istifadə olunur. Slenqin müəyyən sosial qruplar üçün əhəmiyyəti vardır, çünki o, həmin qrupun kimliyini və həmrəyliyini göstərir. Məsələn, gənclər arasında istifadə olunan "*cool*", "*chill*" kimi ifadələr slenq nümunəsidir [3, s. 412].

Conatan Svift slenqlərin yalnız XVI və XVII əsrlərdə formalaşmasını xüsusilə də ingilis kriminal aləmində istifadə edilən sözlərin (jarqonların) slenqin başlanğıc nöqtəsi olduğunu iddia edirdi. Qeyd edirdi ki, slenqlər cinayətkarlar tərəfindən salon qumarxanalarında istifadə edilən sözlərdir. O, həmçinin Richard Bromun şerlərində və Coplandın mahnılarında bəzi slenqlərə rast gəldiyini də ifadə edirdi.

XVIII əsrdə isə slenq İngilis dilindən səhv istifadə olaraq başa düşülmüş və qadağan olunmuş ifadələr hesab edilmişdir [3, s. 414]. Biri-birinin əksi olan, hətta təkzib edən fikirlər sırasında Eric Partirdge və John Aytonun slenqlərlə bağlı mülahizələri maraq doğurur. Belə ki, Eric Partirdge "*Slang today and yesterday*", John Ayto "*Oxford dictionary of Modern Slang*" və başqa tədqiqatçıların əsərlərində slenqlərlə bağlı ciddi araşdırmalara rast gəlinir, fərqli mövqelər ortaya qoyulur [4, s. 120].

Qeyd etdiyimiz kimi, slenq, ən çox gənclər, işsizlər, cinayətkarlar və ya qeyri-rəsmi qruplar arasında istifadə olunan, dilin normativ qaydalarına uyğun olmayan ifadələrdir. Bədi ədəbiyyatda isə slenq daha çox personajların təbii davranışlarını və sosial statuslarını göstərə bilmək üçün işlədilir. Nümunələrə diqqət yetirək:

"I'm the most terrific liar you ever saw in your life. It's awful. If I'm on my way to the store to buy a magazine, and somebody asks me where I'm going, I'm liable to say 'I'm going to the opera'" [5, s. 22].

"Mən həyatınızda gördüyünüz ən inanılmaz yalançıyıram. Bu qorxuncdur. Əgər mən mağazaya getmək üçün yolda olsam və kiməsə haraya getdiyimi soruşsa, bəlkə də 'Operaya gedirəm' deyərəm."

C.D.Selincerin "Çovdarlıqda uçurumdan qoruyan" əsərində Selincer gənclərin istifadə etdiyi slenqləri, xüsusilə baş qəhrəman Holden Caulfield-in nitqində çox istifadə edir. Holden tez-tez *"phony"* (saxta), *"yellow"* (cəbhəçi, qorxaq) kimi slenqlərdən istifadə edərək cəmiyyəti və özünü dəyərləndirir. Bu ifadələr həm gənclərin, həm də əsərin kritik sosial kontekstini əks etdirir. Burada Holden özünün saxtakarlığa qarşı olan mənfi münasibətini göstərir, lakin bu, onun slenq formasında bir üslubudur.

Əsərdə Holden-in dilindən bu və digər ifadələr, onun həyatda yaranan mənəvi boşluğu və əlaqə qurma çətinliklərini təsvir edir. O, insanların çox vaxt onu anlamadığını hiss edir və buna görə də özünü bir növ təcrid edilmiş, üzərindəki "görünüşlərdən" qaçan bir şəxs olaraq təqdim edir.

Qeyd olunmuş cümlədə Holden ətrafındakı insanların onu anlama bilməməsi və ya başa düşməməlik kimi yaratdığı dünyasında bir müdafiə mexanizması olaraq, yalanı özünə adət edir. Onun fikrincə, həqiqət və yalan arasındakı sərhəd, artıq onun üçün qeyri-müəyyənləşib. Bu da onun həyatla əlaqəsini pozan, boşluğa və yalnızlığa sürükləyən bir hissi yaradır.

"I hain't got no money, but I hain't a going to be a slave to nobody, if I can help it" [6, s. 55].

"Mənim pulum yoxdu, amma heç kimə qul olmaq niyyətində deyiləm, əgər kömək edə bilsəm."

Amerika ədəbiyyatının klassiklərindən olan, Mark Tvenin *"The Adventures of Huckleberry Finn"* əsərindən götürülmüş bu ifadə çoxsaylı slenqləri özündə ehtiva edir. Bu nümunədə, Huckleberry Finn-in dilindən istifadə olunan slenq, onun dövrünün və sosial mühitinin dil tərzini əks etdirir. Bu cümlədəki *"hain't"* və *"a-going"* kimi ifadələr tipik slenq nümunələridir. Huckleberry Finn-in cəmiyyətə qarşı olan inamsızlığı və müstəqillik istəyini əks etdirən bu ifadələr, həm də həmin dövrün qeyri-rəsmi və regional dilinin bir hissəsidir. *"Hain't"* (have not və ain't formasının qarışığı) və *"a-going"* (going ifadəsinin sadələşdirilmiş forması) əsərin oxucularına bu mühitin sadə, gündəlik dilini və insanların həyat tərzini göstərir.

Bu cümlə, həmçinin, Huckle'in sosial və iqtisadi vəziyyətini də əks etdirir: o, pulu olmadığı halda belə, müstəqil olmağa, heç kimin qulu olmamağa qərarlıdır. Bu ifadələr sadə və qeyri-rəsmi olmasına baxmayaraq, əsərdəki qəhrəmanların dünyagörüşünü, onların sosial mühitini və gündəlik həyatlarını çox dəqiq şəkildə canlandırır. Mark Tvenin bu cür slenqdən istifadə etməsi, həm də əsərin dövrünə aid dilin təbii və orijinal təsvirini təqdim edir.

Bir məqamı da vurğulamaq vacibdir ki, qeyri-normativ leksikanın insan davranışına göstərdiyi təsirlər labüddür. İnsanın davranış tərzini onun mədəniyyətinin göstəricisi hesab olunur. Yüksək mədəni səviyyəsi olan şəxs gözəl əxlaqi davranışlarına görə fərqlənir və belə şəxslərdə həmçinin yüksək nitq mədəniyyəti özünü göstərir. Deməli, insan nitqi və davranış tərzini bir-birini tamamlayır. İnsan nitqinin mədəniliyi elə onun nümunəvi davranışından bəlli olur.

Qeyd olunduğu kimi, konkret, bəlli peşə sahələrində çalışanlar ətrafdakı insanların onları anlaması üçün kommunikasiya prosesində kodlaşdırılmış söz və ifadələri işlədirlər. Başqa dairələrdə onların işlətdikləri sözlər işlədilmir, ancaq bir qisim jarqon tipli sözlərə digər insanların da nitqində rast gəlirik. Məsələn, sənət sahəsində çalışanlar, eləcə də musiqiçilər *manus* ləksimini tez-tez işlədirlər və demək olar ki, bu söz məhdud işlənmə dairəsindən kənarlaşaraq bir qrup insanlar tərəfindən də işlədilir. Əksəriyyətlə, müğənnilərə *manus* deyərək müraciət edirlər. Deməli, qeyri-normativ leksika qeyri-standart leksikadır, onlar tək-cə poeziyada deyil, eyni zamanda bədii ədəbiyyatda da aktiv şəkildə işlədilir. Belə ki, bədii bədii əsərlərdə qeyri-normativ leksik vahidlər ritorikanın diqqətə çatdırılmasına xidmət edir.

Qeyri-normativ leksikanın fərqləndirici tərəfi odur ki, bu leksika ümumişlək hesab olunmur, yəni onları heç kəs bərabər şəkildə anlamır. Bu baxımdan normativ və qeyri normativ leksika özünü göstərir. Normativ leksika dilin mövcud normaları əsasında təzahür edir, qeyri-normativ leksika isə ədəbi dilin norma və qaydalarına tabe olmayan leksika hesab olunur.

Hər iki leksik qat, yəni danışq dili və vulqar leksika, ədəbi standartdan etik və üslubi baxımdan fərqlənir. Bunlar gündəlik ünsiyyətdə istifadə olunan rahat və şən ifadələrdən tutmuş, daha aşağılayıcı və sərt ifadələrə qədər geniş bir spektri əhatə edir. Lakin onları ədəbi dilin leksikası ilə oxşar edən əsas cəhət odur ki, onlar müəyyən bir zaman kəsiyində və müəyyən bir sosial qrup arasında ümumiyyətlə başa düşülən və qəbul edilən sözlərdir.

Nəticə. Beləliklə, bədii ədəbiyyatda qeyri-normativ leksikanın istifadəsi, sadəcə dilin təbii inkişafının bir hissəsi olmaqla yanaşı, həm də müəllifin dünyagörüşünü və personajların xarakterini dərinləşdirmək üçün mühüm vasitədir. Bu dil formaları vasitəsilə müəlliflər cəmiyyətin müxtəlif təbəqələri arasındakı əlaqələri, həyatın müxtəlif aspektlərini və daxili konfliktləri daha canlı və real şəkildə təqdim edirlər.

Bu dil formalarının istifadəsi bədii əsərin sosial və mədəni kontekstini daha da zənginləşdirir və oxucuya daha real və güclü təsir bağışlayır.

İstifadə edilmiş ədəbiyyat

1. Cəfəri, R.C. Müasir Britaniya slenq leksikonu və Azərbaycan dilində ifadə formaları // VIII Türk dünyası araşdırmaları simpoziumu, – Niğdə, – 2021, –s. 311-320.

2. Seyidzadə, L. İngilis dilindəki bəzi slenqlərin semantik xüsusiyyətləri // – Bakı: Dil və Ədəbiyyat, – 2018, №: 4(108), – s. 202-204.

3. Brown, K. Slang, Argot and Ingroup Codes / C. Eble [et al.] // Encyclopedia of language and Linguistics, – Amsterdam: – 2006. № 02 (14). – p. 412-415.

4. Partridge, E. A Dictionary of Slang and Unconventional English 8th edition. – London: Routledge. – 2002. – 1432 p.
5. Salinger, J.D. The Catcher in the Rye. / J.D. Salinger. - New York, Little Brown and company, - 1951, - 456 p.
6. Twen, M. Adventures of Huckleberry Finn / M. Twen. - United Kingdom – 1991, - 256 p.

Açar sözlər: qeyri-normativ leksika, slenq, semantik sahə, sosial dəyişikliklər, jarqon, tabu sözlər

Keywords: non-standard lexis, slang, semantic field, social changes, language forms.

Ключевые слова: ненормативная лексика, сленг, семантическое поле, социальные изменения, языковые формы.

Xülasə

İngilis dilində qeyri-normativ leksika, xüsusilə müasir dövrdə sosial və mədəni dəyişikliklər fonunda aktuallaşır. Normativ leksika ilə müqayisədə qeyri-normativ leksikanın təsir dairəsi daha genişdir. Cəmiyyətin müxtəlif qruplarının dil istifadəsi, normativ dildən kənar, qeyri-standart ifadələrə yönəlməsi, müəyyən qruplar arasında fərqliliklər yaratmaq və ya mənəvi sərhədləri aşmaq məqsədi güdür.

Bu mövzunun araşdırılmasının məqsədi, İngilis dilində qeyri-normativ leksikanın semantik sahələrini detallı şəkildə təhlil etmək və onun sosial, mədəni və psixoloji aspektlərini üzə çıxarmaqdır.

The semantic fields of non-normative lexis in English

Summary

Non-normative lexis in the English language, particularly in the contemporary era, becomes prominent against the backdrop of social and cultural changes. The language usage of various social groups, shifting from normative language to non-standard expressions, aims to create distinctions between groups or transcend moral boundaries. The understanding of such linguistic forms allows for a deeper comprehension of how language functions as a social tool within society. This topic is relevant in terms of non-normative lexis, as it pertains to how certain social groups express their identities and develop their own distinct forms of language.

The purpose of researching this topic is to analyze in detail the semantic fields of non-standard lexis in the English language and to uncover its social, cultural, and psychological aspects.

Семантические поля ненормативного лексикона в английском языке

Резюме

Ненормативная лексика в английском языке становится особенно актуальной в современную эпоху на фоне социальных и культурных изменений. Языковое использование различных социальных групп, направленное на отклонение от нормативного языка, использование нестандартных выражений, стремится создать различия между определёнными группами или нарушить моральные границы. Понимание таких языковых форм позволяет осознать, как язык используется как социальный инструмент в обществе. Эта тема актуальна также в контексте того, как ненормативная лексика помогает определённым социальным группам выражать свою идентичность и развивать собственные языковые формы.

Целью исследования этой темы является детальный анализ семантических полей ненормативной лексики в английском языке и выявление её социальных, культурных и психологических аспектов.

RƏYÇİ: dos. L.Ələkbərova